

STĽPČEK

Nový rok sme oslávili štandardne, postupne si zvykáme na novú menu. Vo výbornej nálade sme absolvovali plesy, ukončili sa aj fašiangy pochovaním basy a už sa nezadržateľne blíži prvý jarný deň. Naši predkovia už koncom februára chodili do ovocných sádov, búchali do stromov a potom ich hladkali a prihovárali sa im, aby bola dobrá úroda. Takto kedysi dávno prebúdali prírodu.

Aj teraz poľnohospodári dlho pred začiatkom jari vo vhodnom počasi vyčádzajú do vinohradov, sádov a polí. Blížiac sa jar vyvoláva v nás činorodosť. Akoby energia z prírody prechádzala aj do nás. V marci však počasie vie byť aj veľmi nepriaznivé, často nás dokáže zaskočiť a skomplikuje jarné práce.

Začiatok jari je aj časom upratovania okolo domov, v záhradách a v parkoch. Počas tohto obdobia by sme si mali poupratovať aj v sebe, vo svojom vnútri. Obmedziť, ale ešte lepšie úplne vylúčiť fajčenie a alkohol (kvalitné víno, samozrejme, ako liek môžeme užívať celý rok), konzumovať ľahšie jedlá, uprednostniť ovocie a zeleninu, aby sme sa vyhli známej jarnej únave. Aj turistika, prechádzky a akákoľvek aktivita môžu pomôcť nášmu organizmu.

V jarných dňoch (a vlastne celý rok) sa treba usmievať a hovoriť niečo pekné. Vyhybať sa hádkam a stresu. Aj veľmi komplikované situácie sa v mnohých prípadoch dajú riešiť elegantne a bez toho, aby sme druhým ubližovali. Kritika je často veľmi nepríjemná, ale predsa len niekedy nevyhnutná. Jej úloha sa podobá bolesti v ľudskom tele. Upozorňuje na to, čo treba riešiť. Keď však budeme obťažovať okolie len svojimi vlastnými starosťami, ľudí tým nezaujímame a niektorým dokonca urobíme radosť. Na druhej strane potrebujeme aj ocenenie a poďakovanie za dobre vykonanú prácu. Kvalita človeka nespočíva len v jeho rozumových schopnostiach. Aj ten najjednoduchší človek nás môže urobiť šťastnými. V posledných rokoch akoby sme strácali schopnosť vzájomne sa porozumieť a pochopiť. Často sme necitliví, zaujímajú nás najmä klebety, vystavujeme na obdiv bohatstvo, ale uzatvárame sa. Napriek tomu však verím, že drobné ľudské šťastie, vnímavosť a pozornosť sa z našich príbytkov úplne nevytratia.

IVAN MOJMÍR ZOBORSKÝ

KALENDÁRIUM

21. 3. 1685 - narodil sa **Johann Sebastian Bach**, nemecký skladateľ barokovej hudby.

23. 3. 1749 - narodil sa **Pierre Simon de Laplace**, francúzsky matematik, fyzik, astronóm a politik, autor Kantovej-Laplaceovej teórie o vzniku slnečnej sústavy.

23. 3. 1900 - narodil sa **Erich Fromm**, nemecko-americký psychoanalytik, sociológ a filozof.

27. 3. 1845 - narodil sa **Wilhelm Conrad Röntgen**, nemecký fyzik. Vytvoril a zaznamenal elektromagnetické vlnenie, dnes známe ako „lúče X“ alebo röntgenové žiarenie.

27. 3. 1847 - narodil sa **Otto Wallach**, nemecký chemik, nositeľ Nobelovej ceny za zásluhy o rozvoj organickej chémie.

K mesiacu knihy už tradične náleží Týždeň slovenských knižníc. Desiaty ročník akcie sa uskutoční od 23. do 29. marca. Počas knižničného týždňa sa slávnostne otvoria aj priestory Slovenskej poľnohospodárskej knižnice, ktoré prešli rozsiahlou rekonštrukciou. O histórii i súčasnosti SIPK sa dočítate na 3. strane.

Ilustračná snímka: TOMÁŠ POTOK

SIPK medzi najlepšimi knižnicami na Slovensku

Dobrá správa. Slovenská poľnohospodárska knižnica začína fungovať vo vynovených priestoroch. Úprimná vďaka patrí všetkým, ktorí sa o to zaslúžili.

Bolo by našim pripomenúť momenty, chvíle predtým. V budove súdu mala knižnica pomerne dobré priestory pracovní, katalógov, študovne, ale sklady, kde bola uložená časť národného kultúrneho bohatstva, nedali spať. V tzv. rímskych skladoch veselo kvitla pleseň,

v ostatných opadala omietka. Bola to drina, kým sa všetko dalo do poriadku. Zo zdevastovaných skladov sa stali celkom príjemné priestory pre celoslovenský fond poľnohospodárskej literatúry domácej i zahraničnej proveniencie.

Vymenil sa nábytok, vybudovala sa počítačová sieť, vytvárali sa vlastné databázy a relevantné informácie sa poskytovali aj zo zakúpených zahraničných databáz. Pracovalo sa na príprave projektu stavby novej budovy knižnice v areáli Slovenskej poľnohospodárskej univerzity. Realizácii zabránil nedostatok financií a útlm stavebných investícií. Kvalitatívny pokrok nastal v oblasti automatizácie knižničných agend. SIPK patrí aj patrí medzi najlepšie, progresívne knižnice na Slovensku.

Zdalo sa, že je všetko v poriadku. Ne-

bolo. Ako blesk z jasného neba prišla správa o sťahovaní do priestorov bývalej fabriky. Nebolo to ľahké, ale pracovníci knižnice trpezlivo znášali hluk fabrických strojov, veľa fyzickej práce. Cítili, že svoju knižnicu musia podržať.

Začalo všetko znovu. Nové sklady, študovne, pracovne. Aby čitatelia boli spokojní, mimoriadny dôraz sa kládol na informačné služby, ich úroveň, kvalitu, rozsah. Vypracoval sa projekt a získal vtedy najväčší grant v histórii slovenských knižníc.

Milí moji knihovníci! Čítte sa dobre v krásnych priestoroch. Nezabudnite na kolegiatitu, korektnosť, spoluprácu a priateľstvo. Majte na pamäti, že ste vzdelávacou, kultúrnou a informačnou inštitúciou. Robte všetko pre dobré meno knižnice. Ako povedal Komenský: „Komukolvek môžeš pomôcť, pomôž mu rád.“

Ing. DANKA PETRÁŠOVÁ,
riaditeľka SIPK v rokoch 1980 - 2000

NEPREHLIADNITE

Za účasti predstaviteľov univerzity, fakúlt, zástupcov profesijných a vedeckých inštitúcií, ako aj osobností politického a spoločenského života sa v utorok 24. marca 2009 o 10.30 h vo foyeri Slovenskej poľnohospodárskej knižnice pri SPU v Nitre na Štúrovej ulici č. 51 bude konať **slávnostné otvorenie nových priestorov SIPK a jej vedecko-informačného centra.**

Z ROKOVANIA SENÁTU

Na zasadnutí Akademického senátu SPU, ktoré sa konalo 4. marca, boli schválení noví členovia Správnej rady SPU, Ing. Vladimír Chovan, generálny riaditeľ AGROPARTNER-u, s.r.o., Plavecké Podhradie a Ing. Vít Pavlovič, prezident spoločnosti AGROFINAL, spol. s r.o., Hlohovec. Senát následne prerokoval a schválil tieto dokumenty: dodatok k Štatútu SPU v Nitre, dodatok k Poriadku poplatkov SPU v Nitre a štatúty jednotlivých fakúlt SPU s pripomenkami.

Na zasadnutí senátorov väčšinou hlasov schválili doc. Ing. Petra Halaja, CSc., za tajomníka AS SPU. V ďalšom bode programu AS väčšinou hlasov udelil súhlas

Schválili nového tajomníka i odpredaj parcely

na odpredaj parcely č. 170/2, katastrálne územie Oponice. Prof. Ján Supuka, prorektor pre vedu a výskum, informoval potom prítomných o aktuálnych otázkach diania na univerzite, medzi nimi rezonovalo slávnostné otvorenie nových priestorov Slovenskej poľnohospodárskej knižnice, či účasť fakúlt na výstave Veda – Vzdelávanie – Inovácie, ktorá je naplánovaná na apríl 2009. Ďalej uviedol, že boli podané 4 návrhy na zriadenie excelentných pracovísk, pričom jeden je odsúhlasený. Následne sa otvára ďalšia fáza pre podávanie návrhov na ich zriadenie, o ktoré sa môžu uchádzať fakulty našej univerzity. „Na rozšírenom vedení SPU pre-

behli konzultácie s agentúrou, ktorá pomáhala vypracovávať projekty pre operačné programy – výzvy na rok 2009 v rámci infraštruktúry, celoživotného vzdelávania a modernizácie vzdelávacieho procesu. V blízkej budúcnosti sa uvažuje o zriadení Centra manažmentu projektov. Agentúry VEGA, KEGA a APVV budú uskutočňovať korektúry vo vzťahu k finančnej kríze,“ informoval senátorov prof. Supuka.

Doc. Ján Simoník, predseda AS SPU, poďakoval v závere zasadnutia PhDr. Lubici Jedličkovej a Bc. Miroslave Cigáňovej za vytvorenie vzhľadu webovej stránky AS.

Pocť učiteľom

Dňa 28. marca si pripomíname odkaz veľikána pedagogiky Jána Amosa Komenského. Po stáročia sa vraciame k jeho myšlienkam, vzdávame hold jednému z najušľachtilejších povolání, povolaniu učiteľa. Budúcnosť si vytvárame dnes, tým, ako pripravíme mladú generáciu na život. Ak sa vyjadríme slovami učiteľa národov – každá škola by sa mala stať „dielňou ľudskosti“, kde sa formujú ľudské city, „cvičiskom práce“ ustavičnej, ale príjemnej, „výrobnou svetla“ s cieľom osvietiť myseľ, a nakoniec by mala byť „škola hrou“, kde štúdium, učenie je späté s potešením. Mala by byť miestom, kde sa nielen učí, ale aj vychováva. Učitelia všetkých typov sú popri rodičoch tými, ktorí majú na tom svoj podiel. Patrí im preto naše uznanie a poďakovanie! Niektorí múdri však povedali: „Učitelia prichádzajú s otvorenými dlaniami, v ktorých držia knihu života otvorenú na stránke, ktorú máme prebrať. Je len na nás, či sme schopní prijať tento vzácny dar, keď dozrie správny čas, aby sme sa posunuli opäť o čosi ďalej.“

Vážení pedagógovia, prajeme Vám veľa zdravia, spokojnosti, dobrého pocitu z poctivo vykonanej práce a vnímavých študentov, túžiacich po vedomostiach!
REDAKCIA

RADI UVEREJŇUJEME

Čestné uznanie našim odborníkom

Journaliste-Studio v spolupráci s Klubom vedecko-technických žurnalistov Slovenského syndikátu novinárov vyhlásili v tomto roku už 12. ročník oceňovania popredných slovenských vedcov a technologov zo všetkých oblastí vedy a výskumu pod názvom Vedec roka SR 2008. Podujatie odborne gestorovala Slovenská akadémia vied, Ministerstvo školstva SR a Zväz slovenských vedecko-technických spoločností. Odborná porota udelila 23. januára v Bratislave ocenenie víťazom v piatich kategóriách a niekoľko hodnotných prác získalo čestné uznanie. Medzi ocenenými týmito diplomom boli aj odborníci z našej univerzity. Blahoželáme!

Doc. Ing. Kamil Hudec, PhD., z Katedry ochrany rastlín FAPZ, sa venuje výskumu v oblasti fytopatológie, ochrany rastlín. Čestné uznanie získal za autorstvo rozsiahlej odbornej encyklopédie, kde zhrnul poznatky vedy a výskumu a predstrel odbornej a laickej verejnosti poznatky z ochrany rastlín.

Ing. Adriana Kolesárová, PhD., z Katedry fyziológie živočíchov FBP, sa zaoberá výskumom v oblasti bunkovej biológie. Ocenenie získala za autorstvo vedeckej monografie pod názvom Endokrinné a vnútrobunkové mechanizmy pohlavného dospievania prasnícok a za spoluautorstvo vysokoškolskej učebnice Fyziológia buniek. Oba tituly vyšli v minulom roku.

Doc. MVDr. Peter Massányi, PhD., z Katedry fyziológie živočíchov FBP, odborník v oblasti reprodukčnej toxikológie. Bol ocenený za významnú publikačnú činnosť, za autorstvo vysokoškolskej učebnice Fyziológia buniek. Výsledky jeho vedeckovýskumných prác výrazne prispievajú k prehĺbovaniu poznatkov o molekulárnom, subcelulárnom a štruktúrnom pôsobení xenobiót (ťažkých kovov) na živé systémy. Zároveň sa využívajú pri hodnotení environmentálnej záťaže.

Členovia akreditačnej komisie na SPU

strana 2

Councelling Body of Accreditation
Commission in SAU

page 2

Fórum vinárov a vinohradníkov v Skalici

Viti and Viniculturalists
Forum in Skalica

strana 2

page 2

Svetový deň vody 2009

World Water
Day 2009 (22 March)

strana 2

page 2

V SKRATKE

Aj zviaera je len „človek“

Technická fakulta pozvala 25. februára svojich učiteľov a študentov na prednášku dr. JANA LAMBERSA z Katolíckej vysokej školy v belgickom Kempene. Výstupenie na tému budúcnosti chovu dojníc prekladom z angličtiny, ale aj odborným komentárom plnému auditióriu priblížil prof. Štefan Mihina z Katedry výrobnéj techniky.

„Prednáška bola veľmi zaujímavá, a to aj preto, že Jan Lambers sa nezaoberal iba technologickými záležitosťami chovu, ale vychádzal z biologických potrieb zvierat. Inými slovami, hovoril technikom, ako sa pri projektovaní fariem a ich zariadení orientovať podľa prírodných potrieb zvierat, požiadaviek na ich pohodu. Zaujímavé boli aj informácie o robotizovanom dojení, ktoré sa v Belgicku realizuje v tretine stád. Aj tu prízvukoval, že pri investícii do tejto modernej technológie treba mať na mysli ekonomické, environmentálne i „humánne“ súvislosti týkajúce sa chovu. Nezabudol zdôrazniť, aké dôležité je venovať sa názoru spoločnosti na chov zvierat,“ povedal po prednáške prof. Mihina.

Belgický hosť navštívil aj náš vysokoškolský podnik a diskutoval s jeho predstaviteľmi. Pri obojstranne užitočnej výmene názorov sa reč točila aj okolo súčasnej modernizácie našej farmy, no, samozrejme, aj dnes veľmi aktuálnej podpory produkcie mlieka v európskych krajinách. „Som rád, že som svoj prázdninový týždeň strávil na Slovensku. O to viac, že taká snehová nádielka, aká ma tu prekvapila, sa v Belgicku len tak nevidí!“ pridal s úsmevom Jan Lambers.

K. POTOKOVÁ

Minister Becík o páľčivých problémoch

Minister pôdohospodárstva SR Stanislav Becík, hostujúci profesor na FEŠRR, predniesol študentom fakulty, ktorí absolvujú predmet agrárne právo v EÚ, prednášku o situácii v agrosektore na Slovensku. Uskutočnila sa 2. marca v Kongresovom centre SPU.

Na stretnutí sa okrem iného hovorilo o návrhu zákona o vinohradníctve a vinárstve, rezonovala otázka predaja z dvora a kritická situácia na trhu s mliekom.

„Producent domácich živočíšnych a rastlinných komodít by mal svoje produkty zhodnocovať sám, aby spotrebiteľ nebol odkázaný len na obchodné reťazce. Budeme podporovať každého, kto sa bude venovať predaju z dvora, investičným stimulom do 100-tisíc eur. Chceme odbúrať všetky byrokratické prekážky, vytvoriť predaj z dvora na kultivovanej úrovni a zároveň legislatívou zabezpečiť ochranu zdravia spotrebiteľa,“ povedal minister.

Pokiaľ ide o situáciu na trhu mlieka, S. Becík informoval, že nákupné ceny surového kravského mlieka dosiahli k 2. marcu v závislosti od spracovateľov úroveň od 18 do 23 eurocentov za liter mlieka a naďalej klesajú. V súvislosti s kritikou a neustále sa prehľbujúcou krízovou situáciou na trhu s mliekom, požiadal minister komisárku pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka Mariann Fischerovú Boelovú o vykonanie hĺbkovej analýzy situácie na trhu s mliekom a o jej predloženie, spolu s návrhmi opatrení na riešenie tejto krízovej situácie, na najbližšej Rade ministrov poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, ktorá zasadne v Bruseli 23. marca 2009.

-rch-

Svetový deň vody 2009

Idea, určiť 22. marec za Svetový deň vody, vznikla v roku 1992 v Rio de Janeiro na konferencii OSN o životnom prostredí a rozvoji. Každý rok sa tento deň nesie v znamení určitého motta. Tohtoročným je heslo Spoločné vody – spoločné príležitosti.

Ide najmä o spoluprácu v rámci hraničných vôd. Na svete je 263 cezhraničných jazier a povodí v 145 krajinách a táto vodná plocha pokrýva bezmála polovicu súše. Hoci sú zásoby sladkej vody na Zemi veľké a je teda relatívny nedostatok vody na uspokojenie potrieb každého človeka, voda nie je časovo a priestorovo rozložená rovnomerne, a preto je aj jej distribúcia nerovnomerná. Mnoho krajín už pociťuje nedostatok pitnej vody najmä pod vplyvom globálneho otepľovania, zväčšujúceho sa sucha, znečistenia vôd urbanizáciou, priemyselnou a poľnohospodárskou činnosťou a ďalšími činiteľmi.

Aj keď sú vody, podobne ako vzduch, medzinárodné a sú majetkom celého ľudstva, viedli sa a aj v súčasnosti sa vedú spory ohľadom ich využívania. Za posledných 60 rokov sa podpísalo 300 me-

dzinárrodných dohôd o vodách a bolo zaznamenaných 37 prípadov násilných udalostí týkajúcich sa vôd. Preto treba pokračovať v spolupráci v oblasti cezhraničných vôd, pretože vody nepoznajú hranice, tak, ako ich určili ľudia.

Prvé snahy o grandióznu cezhraničnú spoluprácu vo využívaní vôd sa už objavujú. Palestínska, izraelská a jordánska vláda už pred niekoľkými rokmi podpísali dohodu o výstavbe veľkokapacitného transportného kanálu, ktorý by privádzal do Mŕtveho mora vodu z Červeného mora, pretože už 20 rokov hladina Mŕtveho mora klesá asi o meter za rok. Je to dôsledok dlhodobého využívania jeho vody (Pokračovanie na 4. str.)

Snaha o trvalo udržateľný študijný program

V uplynulom mesiaci sa v Nitre na pravidelnej porade zišli zástupcovia konzorcia medzinárodného vzdelávacieho programu EÚ Erasmus Mundus, zameraného na rozvoj vidieka a ekonomiku poľnohospodárstva, aby zhodnotili výsledky za uplynulý rok a rokovali o budúcnosti.

Ako povedal prof. Dr. Konrad Hagedorn z Humboldtovej univerzity v Berlíne (na snímke prvý sprava), okrem priebežných záležitostí týkajúcich sa fungovania tohto magisterského programu sa venovali kreovaniu jeho budúcej podoby. Najmä problematike financovania a poskytovania štipendií, ktorých objem sa každoročne znižuje. V zmysle nového projektu by aj v programe zúčastnené univerzity mali hľadať zdroje na spolufinancovanie. Konzorcium okrem toho navrhuje, aby sa do programu Erasmus Mundus v budúcnosti mohli zapájať okrem študentov z tretích krajín aj záujemcovia zo štátov Európskej únie. „Čím pestrejšia bude zmes rôznych národností, tým bude program zaujímavejší a prítlačlivejší,“ prízvukoval prof. Hagedorn a dodal, že členovia konzorcia sú presvedčení o správ-

nosti nastúpenej cesty a chcú v tomto trende pokračovať, ba čo viac, dosiahnuť jeho udržateľnosť.

Prof. JUDr. Anna Bandlerová, PhD., dekanka Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja a zároveň kontaktná osoba pre projekt Erasmus Mundus na SPU, podčiarkla, že participácia je jednoznačne plusom pre univerzitu. Okrem prípadových štúdií chcú dve naše fakulty (FEŠRR a FEM), zapojené do programu, ponúknuť v budúcnosti študentom aj predmety v anglickom jazyku a šancu získať spoločné diplomy v 2. a 3. stupni štúdia, ktoré by zlepšili možnosti uplatnenia absolventov na trhu práce.

K. POTOKOVÁ

SPU v Nitre ako jediná na Slovensku je partnerom v spoločnom magisterskom vzdelávacom programe EÚ Erasmus Mundus. Jeho konzorcium tvorí univerzita v Gente, koordinátorka programu, univerzita v Remeši, Cordobe, Pise, Wageningene a v Berlíne. Program zameraný na rozvoj vidieka a ekonomiku poľnohospodárstva podporoval v predchádzajúcom období štúdiom záujemcov z tretích krajín na univerzitách v krajinách EÚ.

0 vinohradníctve, víne a vinároch

Konzorcium Erasmus – SAPA, mesto Skalica a Vínna cesta Záhorie zorganizovali 25. a 26. februára v Skalici 2. ročník Fóra Viti – Viniculture Slovakia 2009. Konalo sa pod záštitou Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre a Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Konferencia bola zameraná na súčasné trendy a systémy pestovania viniča a jej cieľom bolo vytvoriť diskusné fórum pre odborníkov z výskumu, školstva a odbornej praxe, ktorí sa zaoberajú uvedenou problematikou.

Novinky v legislatíve

Podujatie bolo rozdelené na viaceré oblasti – prvá bola venovaná legislatíve a najaktuálnejším otázkam vinohradníctva a vinárstva na Slovensku. V uplynulých dňoch vláda schválila návrh zákona o vinohradníctve a vinárstve. Toto nariadenie ustanovuje kategorizáciu vín podľa nariadenia Európskej komisie, v ktorej sa ustupuje od tradičného členenia na stolové a akostné vína. Vytvoria sa tri kategórie: víno s názvom odrody a ročníkom, víno s chráneným zemepisným označením a víno s chráneným označením pôvodu.

„Napriek zmene členenia vín zostala zachovaná aj možnosť označiť vína tradičným výrazom, ako napríklad akostné víno, avšak tento výraz sa bude používať iba popri chránenom označení pôvodu alebo chránenom zemepisnom označení vín,“ informovala Ing. Jaroslava Pátková, výkonná riaditeľka Zväzu výrobcov hrozna a vína na Slovensku. Ďalšia zmena súvisí so systémom kontroly, ktorá sa má viac sústreďiť na dodržiavanie špecifických podmienok výroby vín s chráneným označením pôvodu a zemepisným označením. Zavádza sa tiež nový spôsob označovania na etiketách. Na Slovensku je podľa zákona šesť hlavných vinárskych oblastí – Malokarpatská, Nitrianska, Južnoslovenská, Stredoslovenská, Východoslovenská a Tokajská. Kľúčom ku kúpe kvalitného vína má byť práve takéto označenie oblasti.

„Špičkové odrody navyše dostanú aj doplnujúci názov, ktorý môže miesto pôvodu určiť ešte presnejšie, opíše víno aj ako akostné, prípadne pridať aj prívlastok

ako neskorý zber či bobulový výber. Najlacnejšie vína z pultov obchodných reťazcov však ani zmenou ich označovania nezmiznú. Napríklad názov Nitrianske knieža prežije v pôvodnej podobe iba v prípade, že bude spĺňať prísnejšie normy viazané na miesto pôvodu. Naopak, lac-

Účastníci fóra sa dozvedeli aj o aktuálnych zmenách v legislatíve.

Snímka: rch

né vína môžu zostať,“ povedala J. Pátková. Kto bude pri označovaní vína zavádzať, bude mu hroziť pokuta.

O problematike kontroly kvality vína pred uvedením na trh oboznámila účastníkov konferencie RNDr. Jarmila Laštincová z ÚKSUP-u Bratislava. „Na Slovensku sme skontrolovali niekoľko tisíc hektolitrov vín, vyradených bolo pomerne málo. Na náš trh sa, v porovnaní s minulosťou, dostávajú oveľa kvalitnejšie vína,“ povedala odborníčka.

Slovo organizátorov

„Konferencia v Skalici mala výbornú úroveň a oceňujem, že práve z tohto regiónu bola značná časť účastníkov z poľnohospodárskej praxe. Popri záštitе ministra pôdohospodárstva, Stanislava Becika a oboch rektorov, Mikuláša Látečku a Vladimíra Báleša, významnú úlohu zohral aj prorektor STU, František Janiček. Primátor Skalice Stanislav Chovanec a predseda občianskeho združenia Vínna cesta Záhorie Ludovít Bráneček zabezpečili rokovanie fóra v dôstojnom stánku, v Dome kultúry v Skalici, ktorý je reprezentatívnou secesnou stavbou Dušana Jurkoviča, jedného z najvýznamnejších slovenských architektov,“ povedal prof. Dušan Húska, prezident konferencie a člen organizačného výboru. Zároveň podotkol, že už na prvom Fóre vinohradníkov a vinárov v Piešťanoch, padol návrh, aby sa podujatie postupne organizovalo v hlavných vinohradníckych oblastiach Slovenska. „Začali sme v Záhoriskom regióne a veríme, že ďalšie ročníky postupne umožnia získať prehľad o úrovni ďalších.“

MUDr. Peter Chlebo, člen organizačného výboru konferencie, dodal, že v budúcom roku by uvítali obohatenie programu o prednášky, ktoré by sa venovali technologickému spracovaniu viniča a výrobe vína. Plánujú osloviť aj drobných vinárov a rozšíriť podujatie o medzinárodnú účasť.

-rch-

Komisia pre komplexnú akreditáciu navštívila SPU

V súlade s plánom akreditačného procesu SPU v Nitre v dňoch 11.– 12. marca navštívila našu univerzitu dočasná pracovná skupina Akreditačnej komisie, poradného orgánu Vlády SR (ďalej len AK). Pozostáva zo šiestich členov, jej predsedom je prof. Ing. Pavol Vincúr, PhD. Na celkovom hodnotení sa zúčastnilo aj 15 ad hoc menovaných členov komisie a pracovných skupín a tri zástupkyne kancelárie AK, pod vedením jej riaditeľky, RNDr. Márie Holicekej.

Cieľom návštevy bolo hodnotenie dokumentov, ktoré reprezentujú výstupy o činnosti univerzity vo vedeckovýskumnej a vzdelávacej oblasti. Do akreditačného procesu z hľadiska hodnotenia vstupovalo päť fakúlt, bez FEŠRR, ktorá nespadá v zmysle zákona do hodnotenia. Všetky fakulty však žiadajú o akreditáciu študijných programov pre nastávajúce obdobie. Jednotlivé pracovné skupiny sa stretli s reprezentantmi vedenia fakúlt, so zamestnancami, študentmi a garantmi študijných programov. Obhliadli si priestory a vybavenie pracovísk vrátane knižnice. „Veľmi striktné postavili požiadavku, že do ďalších žiadostí o akreditáciu študijných programov nemôžu byť ako garanti zaradení docenti a profesori, ktorí v tomto roku dovŕšia 65 rokov. Hľadali sa náhrady, zatiaľ sa ukazuje, že ich máme. V tých odboroch štúdia, kde sa hlási málo študentov a nie je predpoklad, že do ďalšieho hodnotiaceho obdobia šiestich rokov sa tento študijný odbor rozvinie do takeého rozsahu, aby bol samostatne hodnotený, sme urobili korektúry,“ informuje prof. Ing. Ján Supuka, DrSc., prorektor SPU pre vedu a výskum. V rozhovore so študentmi zástupcov komisie zaujímala motivácia prihlásenia na štúdium, názory študentov na systém a úroveň vzdelávania, technické vybavenie školy, systém kreditov v rámci ECTS a tiež potenciál umiestnenia na trhu práce po absolvovaní univerzity. V rámci hodnotiacich kritérií KZÚ 1-6 sa posudzoval aj pomer počtu študentov a vysokoškolských učiteľov (doc., prof., PhD., –

odborní asistenti), kde bol stanovený limit 20 študentov na jedného vyučujúceho, ako aj rozsah finančných prostriedkov na riešenie vedeckovýskumných úloh z grantov, a to v priemere 60-tisíc korún na jedného tvorivého pracovníka. V súvislosti s kontrolou atribútov výstupov bol dôležitý nielen počet, ale najmä kvalita publikovaných prác, spĺňanie medzinárodných kritérií a ich prínos pre rozvoj vedy v agrosektore a príbuzných vedných smeroch.

„V tejto prvej fáze nie je dôvod obávať sa, že nastanú radikálne korektúry, prípadne nepriznanie niektorých študijných

Spektrum tém

Vzhľadom na zmenu klimatických podmienok, najmä otepľovanie, odborníci prezentovali choroby viniča hrozno-rodného, hovorili o potrebe doriešiť otázky závlah, ako aj o nevyhnutnosti meniť odrody.

Osobitný blok tvorili prednášky o účinkoch vína na ľudský organizmus. „Pitie červeného vína v miernom množstve, okolo 150 ml denne, priaznivo vplyva na srdce a pomáha znížiť krvný tlak,“ povedal MUDr. Peter Chlebo, vedúci Katedry výživy ľudí FAPZ, ktorá uskutočnila aj pilotnú štúdiu súvisiacu s výskumom účinkov krátkodobého pitia červeného vína na ľudský organizmus. „Zaznamenali sme pozitívne zmeny niektorých biochemických parametrov, vzniku civilizačných ochorení, najmä v oblasti lipidového spektra. Na srdcovo-cievny systém priaznivo vplyvajú najmä prirodzené antioxidanty nachádzajúce sa vo víne,“ informoval P. Chlebo.

Dôraz na krajinovú špecialitu vín kladla prednáška prof. Fedora Malíka z STU v Bratislave, jedného z popredných európskych enológov a znalcov vína. Nové trendy vo vinohradníckej praxi, napríklad extrakcia krajových kvasiniek, ktoré sa pridávajú do vína, čím ho výrazne obohacujú, vhodne prezentovali aj postery.

Podnetné bolo aj vystúpenie doc. Jána Moroviča z Katolíckej univerzity v Ružomberku o spôsoboch, ako sa dostať z hospodárskej krízy. Načrtnol, že rezervy a zdroje treba najskôr hľadať vo svojich podnikoch (v marketingu, v efektívnosti práce) a až potom vyhľadávať pomoc inštitúcií.

Na podujatí rezonovala i téma reklamy vína. „Zákon je pomerne striktný, pokiaľ ide o alkoholické nápoje, medzi ktoré patrí aj víno, pričom výnimku tvorí pivo. Na februárovom zasadnutí NR SR bola predložená ďalšia novelizácia, ktorá prešla do prvého čítania. V nej sa sprisrhujú podmienky reklamy alkoholu, z dôvodu ochrany mladistvých,“ informoval doc. Anton Kretter z Katedry marketingu FEM, ktorý zároveň prezentoval názory, umožňujúce propagovať víno ako ušľachtilý nápoj s využitím marketingových nástrojov pri reklame a predaji z dvora.

Popri odborných stretnutiach mali účastníci možnosť zúčastniť sa na kultúrnom a spoločenskom programe, v ktorom účinkovali žiaci umeleckej školy v Skalici a ľudová hudba Skaličan. Vzhľadom na zameranie konferencie nechýbalo ani ochutnávanie kvalitných vín zo Skalického a Malokarpatského regiónu, kde by malo smerovať budúce fórum v roku 2010.

RENÁTA CHOSRAVIOVÁ

programov. Samozrejme, máme určité rezervy, ale myslím si, že máme šancu a ambíciu umiestniť sa na poprednom mieste v rámci hodnotenia univerzít. Doteraz spracované materiály a prvá reflexia členov komisie tento náš odhad potvrdzujú,“ uviedol prof. Supuka.

Správa, ktorú vypracuje hodnotiaca komisia, nedáva konečný verdikt o zaradení univerzity podľa jednotlivých kritérií. Bude sa k nej vyjadrovať vedenie SPU a fakúlt. „V júni by mala byť kompletná správa predložená do AK, pričom na záverečnom hodnotení bude prítomný nielen predseda pracovnej skupiny AK, ale aj rektor SPU, aby ako prvý dostal informáciu o výsledku hodnotenia, ale zároveň v prípade potreby mohol obhajovať pozície univerzity,“ spresnil prorektor.

RENÁTA CHOSRAVIOVÁ

Záverečné stretnutie členov pracovnej skupiny AK s vedením univerzity a fakúlt.

Foto: za

Vitajte v Slovenskej poľnohospodárskej knižnici!

Vážení čitatelia,

Slovenská poľnohospodárska knižnica pri SPU po rokoch čakania a stavebných prác otvára svoju „novú“ budovu. Nejde o budovu novú v pravom zmysle slova, pretože knižnica objekt na Štúrovej ulici 51 čiastočne užívala už viac ako desať rokov. Musel však prejsť kompletnou rekonštrukciou, ktorá znamenala urobiť z priemyselného objektu kultúrnu a vzdelávaciu ustanovizeň. Pri tejto príležitosti by sme vám radi priblížili zopár faktov, postrehov a zamyslení o našej knižnici.

Mgr. BEÁTA BELLÉROVÁ,
riaditeľka SIPK

Projekt Informácie pre inovácie

Slovenská poľnohospodárska knižnica participovala v rokoch 2007 – 2008 na projekte s pracovným názvom Informácie pre inovácie, resp. Vytvorenie siete s informačným prepojením vedeckých, akademických a špeciálnych knižníc vrátane ich modernizácie.

Projekt iniciovala a koordinovala Slovenská národná knižnica v Martine. Podieľalo sa na ňom jedenásť vedeckých a akademických knižníc. Bol financovaný zo štrukturálnych fondov v rámci sektorového operačného programu Priemysel a služby, ktorého riadiacim orgánom je Ministerstvo hospodárstva SR. Ide o ojedinelý projekt, ktorého cieľom je na jednej strane posilniť úlohu knižníc v znalostnej spoločnosti a na druhej strane využiť ich potenciál pre podporu priemyslu a služieb, s dôrazom na podporu malého a stredného podnikania.

Prostredníctvom projektu získala knižnica viac ako 13 miliónov korún. Okrem rekonštrukcie budovy bol z tejto čiastky financovaný aj nákup interiérového vybavenia a výpočtovej techniky. Nad rámec uvedenej sumy získala knižnica, a tým aj celá univerzita, prístup k plnotextovým databázam, resp. e-knihám a časopisom významných zahraničných vydavateľstiev.

Úspešná realizácia projektu však pre knižnicu neznamená iba využitie finančných prostriedkov v súlade so schváleným rozpočtom, ale najmä jeho naplnenie vo for-

me špecializovaných informačných služieb podnikateľskej sféry. Preto bolo v rámci knižnice vytvorené informačno-vedecké centrum, ktoré bude poskytovať takýchto služieb koordinovať.

Projekt Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku

V rámci operačného programu Výskum a vývoj bol v roku 2008 schválený projekt Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku – prístup k elektronickým informačným zdrojom. Jeho žiadateľom je Centrum vedecko-technických informácií SR. Projekt sa bezprostredne dotýka vysokých škôl a akademických knižníc, pretože okrem iného rieši financovanie prístupu k najdôležitejším databázam, ako sú: Web of Science, Scopus, Science Direct, Wiley Blackwell, ProQuest 5000 a podobne. Vďaka nemu bude môcť aj naša univerzita počas nasledujúcich štyroch rokov využívať informačné zdroje, na ktoré by z vlastného rozpočtu iba ťažko hľadala finančné prostriedky.

Vo všeobecnosti je cieľom projektu vybudovať efektívny systém informačnej podpory a popularizácie vedy, výskumu a vývoja na Slovensku. Jedným zo zámerov je však aj optimalizácia hodnotenia a využívania elektronických informačných zdrojov, čo v praxi znamená, že sa bude prostredníctvom softvérových nástrojov analyzovať využitie jednotlivých databáz na konkrétnych vysokých školách. Ak nebude využitie niektorých informačných zdrojov adekvátne, môže univerzita stratiť možnosť prístupu k nim.

VIETE, ŽE...

... SIPK dlhodobo plní úlohu akademickej knižnice Slovenskej poľnohospodárskej univerzity a zároveň špecializovanej vedeckej knižnice? Obe jej funkcie sú definované zákonom o knižniciach.

... patrí medzi najvýznamnejšie knižnično-informačné inštitúcie v SR?

... jej fond predstavuje 520-tisíc knižničných jednotiek?

... ročne poskytne viac ako 200-tisíc výpožičiek?

... registruje približne 10-tisíc používateľov, najmä študentov SPU a iných VŠ, obyvateľov Nitry a okolia?

... po ukončení rekonštrukčných prác má k dispozícii 5 300 metrov štvorcových, z čoho vyše polovicu tvoria používateľské priestory? Sklady zaberajú 1 500 metrov štvorcových, pričom použitie dvojpodlažného regálového systému skladovú plochu takmer zdvojnásobuje.

PhDr. Daniela Gondová:

Veľa spokojných čitateľov a používateľov!

S veľkou radosťou som prijala pozvanie na milú a vzácnu udalosť, ktorou nesporné je slávnostné otvorenie Slovenskej poľnohospodárskej knižnice SPU v nových priestoroch.

Prečo? Najmä preto, že

- rekonštrukcia priestorov pre knižnice v takom obrovskom rozsahu, ako bola zrealizovaná v Nitre, je ešte stále ojedinelá, aj keď v ostatnom období boli zrenovované viaceré knižnice,
- Slovenská poľnohospodárska knižnica v Nitre je významná akademickej knižnica, ktorá plní aj funkcie vedeckej knižnice a konečne má primerané podmienky pre svoju činnosť,

- Slovenská poľnohospodárska knižnica je inštitúcia, s ktorou ma viaže veľa pracovných i osobných spomienok z minulosti, a tak si veľmi dobre pamätám priestory v budove súdu,

- som mala možnosť spolupracovať s

viacerými kolegami v minulosti aj v súčasnosti,

ale aj preto, že

- do Nitry chodím od detstva, moja mama bývala neďaleko, v Nitre navštevovala gymnázium a často mi o tom hovorievala,
- v Nitre v súčasnosti pôsobí a býva môj otec,

- Nitra je krásne mesto, má okrem iného aj výborné divadlo (ktoré z Bratislavy nie je ďaleko),

- keď mám ísť do Nitry, tak viem, že to bude opäť príjemný deň...

Všetkým kolegom v Slovenskej poľnohospodárskej knižnici v Nitre prajem veľa pracovnej pohody, veľa finančných prostriedkov, veľa novej literatúry a najmä veľa spokojných čitateľov a používateľov!

(Autorka je riaditeľkou Akademickej knižnice UK v Bratislave a predsedníčkou Slovenskej asociácie knižníc)

NOVINKY

Informačno-vedecké centrum

Poskytuje špecializované informačné služby orientované na podporu podnikania, ako aj na sprostredkovanie najnovších vedecko-technických informácií pre rozvoj inovácií v oblasti priemyslu a služieb. Centrum vzniklo ako jeden z výstupov projektu, podporovaného EÚ.

Nové e-knihy a časopisy

Nie je nijakou novinkou, že SIPK sprostredkúva prístup k online časopisom a knihám pre celú univerzitu. S finančnými zdrojmi na rekonštrukciu a interiérové vybavenie získala knižnica a všetci jej používatelia zároveň možnosť využívať ďalšie online informačné zdroje, najmä e-knihy a časopisy renomovaných vydavateľstiev, napríklad:

Wiley - encyklopédie a príručky so zameraním na chémiu, strojárstvo, vedy o materiáloch a polyméroch, environmentalistiku, počítačové vedy a prírodné vedy;

Sage – 480 titulov časopisov so zameraním na sociálne, humanitné a prírodné vedy, techniku a medicínu;

Emerald – kolekcie zamerané na strojárstvo, obchod, manažment, ekonomiu, sociológiu a podobne;

Elsevier – zbierky ScienceDirect Encyclopedias and RefWorks, Science Direct eBooks a Engineering Village, ktorá poskytuje prístup k najširšiemu a najhlbšiemu pokrytiu strojárskych referenčných titulov v ebook formáte a obsahuje 1 634 elektronických plnotextových kní;

Springer – e-knihy 2007 – 2009, viac ako 10 800 plnotextových titulov, napr. z oblasti architektúry a dizajnu, obchodu a ekonomie, chémie a vedy o materiáloch, environmentalistiky, strojárstva, humanitných vied, sociálnych vied a práva, matematiky a štatistiky, medicíny, profesionálneho programovania a dizajnu.

Prístup k týmto databázam však nie je možný priamo z webovej stránky knižnice, záujemcovia sa musia zaregistrovať v systéme NAVIGA. Viac informácií získajú na www.slpk.sk a na pripravovaných prezentáciách.

Prednášková miestnosť

V nových priestoroch sa nachádza prednášková miestnosť s kapacitou 34 – 40 miest, vybavená prezentačnou technikou. Využívať sa bude najmä pri informačnom vzdelávaní študentov, odborných knižničných podujatiach a internom vzdelávaní zamestnancov.

Knižnice vo svete internetu

Majú knižnice vo svete internetu vôbec nejakú budúcnosť? Tvrdenie „všetko je na webe“ dokáže rozčúliť nejedného knihovníka. Je naozaj všetko na webe a na knižnice môžeme postupne zabudnúť? Pozrime sa na argumenty „pre“ a „proti“ tomuto tvrdeniu.

PRE

Celosvetové aktivity Open Access Initiative (OAI) smerujú k tomu, aby vedecké publikácie boli bezplatne dostupné v rámci digitálnych knižníc, inštitucionálnych repozitárov a pod. Takže, ak ešte nie je všetko na webe, postupne tam zrejme bude.

Myšlienka samoarchivovania si postupne získava viac a viac priaznivcov a dokonca ju podporujú aj niektorí vydavatelia. V praxi to znamená, že ak autor publikuje svoj článok v renomovanom časopise, môže ho po publikovaní zverejniť aj na webe, ak má súhlas vydavateľa.

PROTI

Zásadným problémom je orientácia v obrovskom množstve informácií. Ak by aj bolo všetko na webe, dôležité je, aby sme konkrétnu informáciu/publikáciu vedeli nájsť a mali istotu, že ju nájdeme vždy, keď to budeme potrebovať. Knižnice by si preto mohli zachovať svoju úlohu „organizátorov“ informácií.

Zdá sa, že tlačeneé knihy sú stále v obľube. Aj keď sú technológie e-knín čím ďalej, tým prepracovanejšie, papier vážne neohrozuje.

V prostredí univerzít musí niekto uchovávať a organizovať publikačnú produkciu, často robia túto prácu knižnice.

Viacerí odborníci upozorňujú, že e-dokumenty sú krehkejšie a zraniteľnejšie ako papirusové zvitky či hlinené tabuľky. Niektoré z nich sa zachovali tisíce rokov, čo však zostane zo súčasných technológií o sto rokov je dosť otáznne.

Na ktorú stranu sa nakoniec nakloní miska váh, ukáže čas...

NOVINKY

Univerzálna študovňa s voľným výberom

V študovni sa nachádza literatúra rôzneho druhu, určená na prezenčné štúdium. Predbežne je tu sústredená zbierka takmer 20-tisíc dokumentov: príručková literatúra (knihy, slovníky, encyklopédie), odborná literatúra z rôznych vedných odborov, záverečné práce od roku 2004 (bakalárske, diplomové), časopisy od roku 2004 (okrem aktuálnych čísiel, ktoré sú v študovni pod aulou SPU).

Kapacita študovne umožňuje priebežne zvýšiť počet publikácií na 35-tisíc. Používatelia majú k dispozícii 72 študijných miest a 12 PC, resp. terminálov, prípojné miesta na notebooky, Wifi, kopírovaciu službu a konzultačný servis. Počet študijných miest a PC sa môže postupne zvyšovať v závislosti od návštevnosti študovne.

SPEKTRUM

AVIZUJEME

Pri príležitosti **Svetového dňa vody** sa 23. marca od 9.00 do 15.00 h na Katedre krajinného inžinierstva FZKI (Hospodárska ul.) uskutoční odborný seminár spojený s premietaním filmov a vernisážou výstavy študentských fotografií s tematikou vody. Návštevníci tu nájdu výber najlepších snímok z internetovej fotosúťaže, ktorú vo februári vyhlásila Katedra krajinného inžinierstva SPU a Katedra ekológie a environmentalistiky UKF. Viac na <http://fzki9.uniag.sk:8008/>

Fakulta biotechnológie a potravinárstva SPU a Katedra hygieny a bezpečnosti potravín pripravujú šiesty ročník vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou **Bezpečnosť a kontrola potravín**. Podujatie, určené širokej odbornej verejnosti pôsobiacej v oblasti potravinárstva, sa uskutoční 1. a 2. apríla 2009 od 9.30 h v kongresovom centre SPU.

POZÝVAME

V utorok 24. marca 2009 o 17.00 h sa v posluchárni A-02 uskutoční **prezentácia domácich univerzít** Erasmus študentov z Poľska, Česka, Turecka, Francúzska a Litvy, ktorí v tomto semestri študujú na SPU. Srdečne pozývame všetkých, najmä tých, ktorí plánujú v budúcom roku vycestovať do zahraničia. Máte možnosť získať praktické informácie o konkrétnej krajine a univerzite, resp. nadviazať kamarátstvo, ktoré pri budúcom pobyte v cudzine určite oceníte.

-gs-

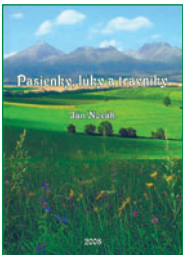
Foto: za

„Buddy“ systém pre Erasmus študentov

K zahraničným študentom, ktorí tento rok pôsobia na SPU v rámci programu Erasmus, pribudlo na začiatku letného semestra ďalších sedemnást. Na pôde SPU sa po prvýkrát zišli 6. marca na úvodnom informačnom stretnutí, ktoré zorganizovala Kancelária zahraničných vzťahov a medzinárodných projektov.

Hneď po príchode na Slovensko sa nováčikom venujú členovia dobrovoľníckej študentskej organizácie ERASMUS STUDENT NETWORK (ESN), ktorí v tomto akademickom roku vytvorili tzv. buddy systém. Každý zahraničný študent má prideleného slovenského kolegu, ktorý mu pomáha, najmä v prvých týždňoch pobytu, zorientovať sa v novom prostredí a vybaviť potrebné formality. Členovia ESN okrem toho organizujú pre zahraničných študentov rôzne výlety a spoločné akcie. Chcete sa pridať? Určite radi privítajú ďalších členov! Ing. GABRIELA SLIVINSKÁ

Pasienky, lúky a trávniky

Pod týmto názvom vyšla nedávno vo vydavateľstve a tlačiarňi Patria rozsiahla monografia doc. Jána Nováka. Je prvá svojho druhu, ktorá sa komplexne venuje danej téme vrátane trávnikov, o ktorých sa doposiaľ publikovalo samostatne.

Bezmála sedemstostranová, bohato ilustrovaná kniha je zameraná na trávne agroekosystémy v oblasti Karpát, ich abiotické a biotické prostredie, predovšetkým na flóru (spoločenstvá rastlín) a faunu, využívanie a bonitáciu trávnych porastov, možnosť ich revitalizácie a obnovy po poškodení a na uskladnenie nadzemnej fytohmoty. Zaoberá sa nielen produkčnými, ale aj mimoprodukčnými (ekologickými) funkciami trávnych porastov, ktoré súvisia s ochranou životného prostredia, historickým vývojom od extenzívnych prvotných pasienkov cez lúky až po veľmi intenzívne športové trávniky (futbalové ihriská, jamkoviská golfových ihrísk a i.). Publikácia je obo-

RECENZIA

hatená rozsiahlou prílohou so súborom tabuliek s krmnými a ostatnými ekologickými hodnotami najčastejšie sa vyskytujúcich rastlinných druhov vo využívaných trávnych porastoch, ale aj podrobným terminologickým slovníkom. Kapitoly knihy aktuálne súvisia aj s rozvojom vidieka. Autor podčiarkuje myšlienku, že využívané pasienky, lúky a trávniky nie sú len zelené plochy, mnohé hýria pestrími farbami kvetov od jari do jesene a prispievajú tak ku koloritu krajiny, čím

podporujú estetické cítenie človeka. Knihu si možno zakúpiť v kníhkupectvách, jej cena je 19,90 eura.

Doc. Ján Novák, vysokoškolský pedagóg, fyto technik a odborník na trávne porasty, vydal v roku 2008 vo vydavateľstve NOI – ÚVTIP v Bratislave monografiu pod názvom **Obnova pasienkov na karpatských salašoch**, ktorá prináša výsledky dvadsaťročnej vedeckovýskumnej práce v oblasti obnovy ruderalizovaných pasienkových porastov na eutrofizovaných pôdach bývalých salašov v oblasti Západných Karpát, na stano- vištiach s konvenčným poľnohospodárstvom a v Národných parkoch Slovenska. Cena monografie je 5 eur. KP

ZOOLOGIA

Podarilo sa vám zachytiť nejakú veselú či kurióznú situáciu? Podelte sa o svoje fotoľovky s čitateľmi Poľnohospodára a pošlite ich spolu s vtipným textom na našu mailovú adresu: redakcia@polnohospodar.sk. Autorov najlepších snímok odmeníme.

„Auuu! Len som chcel vedieť, kadiaľ sa ide k perníkovej chalúpke!“

Foto: MILAN GREGUŠ

Svetový deň vody 2009

(Dokončenie z 2. str.)

na prípravu sladkej vody odsolovaním. Tento plánovaný tzv. „kanál mieru“ alebo „kanál dvoch morí“ by mal však prechádzať cez politicky rizikové územia a mali by z neho úžitok obyvatelia všetkých troch krajín. V atmosfére vzájomnej nedôvery je to však komplikované. Reálnejší je predpoklad budovania diaľkovodných vodovodov, podobne ako sa budujú ropovody, aj keď výstavba diaľkovodu je veľmi drahá.

Z výrokov politikov i niektorých prognostikov vyplýva, že ak by malo dôjsť k tretej svetovej vojne, dôvodom konfliktu nebude ropa, ale voda. Verme, že toto tvrdenie sa nikdy nenaplní. Aj keď na regionálnej úrovni ku konfliktom dochádza. Pripomeňme len napätie medzi Tureckom a Irakom, keď Turci z rieky Tigris odčerpali vodu do svojej zavlažovacej sústavy. Dlhodobý medzinárodný spor je aj kvôli vodnému dielu v Gabčíkove a plánovanej, ale nevybudovanej vodnej priehrade Nagymaros.

Sucho, boj o vodu, snaha o zachovanie kvality vody, sú globálne problémy, ktoré neočakávane ovplyvňujú svet; sú to problémy, ktoré spôsobujú svetové ekonomické výkyvy, ťažkosti s potravinovou dostatočnosťou a otázky ťažko kontrolovateľných požiarov.

Rozpor medzi priestorovo nerovnomerným rozdelením vody na Zemi a veľkými nárokmi spoločnosti na vodu sa rýchlo zväčšuje. Pri neriadenej, živelnou vyžívaní vody by mohol viesť ku krízovému stavu, v ktorom by sa voda stala limitujúcim činiteľom rozvoja spoločnosti. Už dnes 1,1 miliardy ľudí na svete nemá spoľahlivý prístup k pitnej vode. Každý deň zomiera 34-tisíc ľudí z dôvodu nedostatku pitnej vody a chorôb súvisiacich s jej nedostatkom a nevyhovujúcou kvalitou. Ludstvo si musí uvedomiť, že voda je dedičstvom všetkých živých bytostí, a nie iba zdrojom, ktoré má využívať človek.

Prof. Ing. ŠTEFAN POLÁČEK, CSc.

S PIETOU

Katedra genetiky a plemenárskej biológie FAPZ s hlbokým zármutkom oznamuje, že 9. marca 2009 vo veku 63 rokov navždy odišľa

doc. Ing. MARGITA RYBANSKÁ, CSc.

Na katedre pôsobila od roku 1965 až do svojho odchodu na dôchodok v r. 2007. V roku 1992 obhájila kandidátsku dizertačnú prácu v odbore všeobecná zooteknika a o štyri roky neskôr sa habilitovala a získala vedeckú hodnosť docentky v rovnakom odbore. Vo svojej vedeckej i pedagogickej práci sa orientovala predovšetkým na hodnotenie príbuzenskej plemenitby HZ. V rámci pedagogickej činnosti zabezpečovala predmet šľachtenie hospodárskych zvierat. Bola školiteľkou 40 diplomantov, viedla 2 doktorandov. Medzi študentmi bola obľúbená, patrila medzi výborných učiteľov so zmyslom pre spravodlivosť. Ako členka akademického senátu sa významne podieľala na prestavbe štúdia Agronomickej fakulty.

Posledná rozlúčka so zosnulou bola 12. 3. 2009 na cintoríne sv. Cyrila a Metoda na Cabajskej ceste.

Česť jej pamiatke!

JAZYKOVÉ OKIENKO

Vieme správne vykať?

V slovenčine je pri vykaní určitý slovesný tvar vždy v druhej osobe množného čísla.

Správne vykáme: Pán Majer, boli ste tam? (nie bol ste). Pani Majerová, vy ste mali prísť v pondelok (nie mala ste). Obžalovaná, povedali by ste nám (nie povedala by ste nám).

Kým určitý slovesný tvar je pri vykaní vždy v množnom čísle, slovné druhy, ako podstatné mená, prídavné mená, zámená a číslovky, sú v jednotnom čísle, napríklad podstatné meno: Vy ste majster (ka), prídavné meno: Boli by

ste taká dobrá (taký dobrý), číslovka: Nie ste prvá (prvý), kto mi to povedal, zámeno: Vy ste tá (ten), na koho som čakal.

Podobne je to aj vo vete s prídastím ako s neurčitým slovesným tvarom: Vážená pani, boli ste oboznámená..., Vážený pán, boli ste oboznámený... a to isté platí aj pre slovo rád. Muža sa pýtame: Pán Mokry, máte rád knihy? a ženy: Pani Novotná boli by ste rada doma?

(Roľnícke noviny 20. februára 2009)

Ako ďalej, dedina?

Tvorba verejných priestorov vo vidieckych sídlach, zainteresovanosť starostov v oblasti obnovy dediny, využitie možnosti spropagovania obcí pomocou rôznych súťaží a názory odborníkov na systém obnovy. Tieto dôležité otázky sa riešili na celoslovenskej konferencii nazwanej Ako ďalej, dedina..., ktorú 5. - 6. marca 2009 na Teplom Vrchu usporiadala Slovenská agentúra životného prostredia v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia, Environmentálnym fondom a Spolkom pre obnovu dediny.

Jedným z hlavných zámerov podujatia bola implementácia Programu obnovy dediny. V prvej časti konferencie, zameranej na spropagovanie a popularizáciu princípov programu a jeho uplatňovanie prostredníctvom aktivít Slovenskej agentúry životného prostredia a obcí, boli prezentované úspešné projekty a pozitívne príklady počas jeho 10-ročnej realizácie. Za tento čas sa podarilo rozdeliť obciam na obnovu verejných priestranstiev nemalé finančné prostriedky. O záujme svedčí aj vysoký počet žiadajúcich obcí (za posledné roky ich bolo vyše tisíc). Škoda len, že v predstavenstve, ktoré posudzuje predložené projekty a rozdeľuje prostriedky absente zastúpenie krajinného architekta, ktorý má k tejto téme čo povedať.

Druhá časť konferencie poskytla priestor na vyjadrenie odborníkov z oblasti stavebnej a krajinnej architektúry, ktorí sa venujú tvorbe verejných priestorov. Starostovia tak mali možnosť konfrontovať svoje názory, čo neraz vyvolalo búrlivú diskusiu. Základom pre tvorbu verejných priestorov vo vidieckom sídle je,

podľa odborníkov, zachovanie genia loci, teda ducha miesta. Tvorba by však nemala viesť k spiatočníckym návrhom či historizujúcim prvkom, ale mala by sa zamerať hlavne na súčasného človeka a na celkový vzhľad navrhnutých prvkov v širšom kontexte celej obce. Vidiek je tu predovšetkým pre ľudí, preto by tvorba mala smerovať k nim - tak by sa dala zhrnúť hlavná myšlienka.

Záverečná časť podujatia priblížila slovenské obce, zapojené do súťaže o Európsku cenu obnovy dediny. Zúčastniť sa na nej môžu len víťazi súťaže Dedina roka, ktorá sa na Slovensku uskutočňuje v dvojročných intervaloch už od roku 2001. Obce sa prezentujú v súťaži nielen prostredníctvom vizuálnych prvkov - architektúry, ale najmä prostredníctvom kultúrneho a spoločenského života.

Slovenská agentúra životného prostredia vyhlásila na konferencii nový ročník súťaže Dedina roka 2009, do ktorej sa môžu zapojiť všetky slovenské dediny.

Ing. BARBORA LIPOVSKÁ, Ing. SOŇA KERESZTESOVÁ

Foto: archiv POD